

Stykke, indførte Bestemmelse at sætte en fuldstændig Bøm for, at dette sker i Fremtiden.

Formanden: Folketingsmanden for Svendborg Amts 3die Valgkreds har Ordet for en kort Bemærkning.

Wenzel Neergaard: Det ærede Medlem fra Fredensborg (Moesgaard-Kjeldsen) har selvfølgelig ogsaa gjort sig skyldig i en Fejltagelse med Hensyn til Forstaaelsen af § 3, andet Stykke. Der staar nemlig aldeles ikke det, det ærede Medlem siger. Det, § 3 gaar ud paa, er, at den Ret, som Godsejeren ifølge Loven af 1861 og ifølge Loven af 1872 har erhvervet sig til Inddragelse af Bondejord og til at behandle den som fri Hovedgaardsjord — en Ret, som kan være henlagt og bevares uden at benyttes — efter dette Lovforslags Vedtagelse ikke yderligere vil kunne bevares, hvis der ikke sker Anmeldelse til Landbrugsministeriet. Det er det, der staar i Loven. Der staar aldeles ikke det, det ærede Medlem siger, der er ikke et Muk af det, der er rigtigt.

Formanden: Folketingsmanden for Frederiksborg Amts 2den Valgkreds har Ordet for en kort Bemærkning.

Moesgaard-Kjeldsen: Jeg skal erkende, at det ærede Medlem og jeg kommer ikke hinanden nærmere. Naar dette, at Retten bortfalder, efter det ærede Medlems Opfattelse skal betyde, at den bevares, kan vi ikke komme hinanden nærmere, og det var det, det ærede Medlem nu sagde. Jeg skal gentage, at naar Administrationen finder Anledning til i Lovforslaget at indsætte § 3, andet Stykke, er det, fordi der fremdeles er Godsejere eller Fæstegaardsejere, som gør Brug af Retten til at inddrage, og som stadig har Adgang dertil, som Forholdene ligger nu, medens denne Adgang vil blive dem berøvet fra den 1. Januar 1916, hvis vi vedtager denne Lov. Det er Forklaringen paa, at det er betimeligt at vedtage Loven for dette Punkts Vedkommende.

Sporon-Fiedler: Det ærede Medlem for Odense Amts 1ste Valgkreds (Marott) kaldte mig naiv. Ja, hvis jeg ikke har andre slette Egenskaber, vil jeg prise mig lykkelig. Det at være naiv er at være troskyldig og tillidsfuld, hvor Forudsætningerne for en saadan Tillidsfuldhed mangler, og det kan godt være, at det er

Tilfældet her. Det ærede Medlem vil ikke beskære mig Retten til Jord. Men det er ikke det, der er Tale om i Øjeblikket. Der er Tale om at bevare for Fæsterne Retten til den Jord, de nu skal til at købe, og naar det ærede Medlem har sagt, at Jorden tilhører alle og ingen, saa er det ikke hyggeligt for Fæsterne at staa overfor Køb af en saadan Vare, som de altsaa i Virkeligheden ingen Ejendomsret faar til. Jorden, siger det ærede Medlem, bør være tilgængelig for alle. Ja, men naar det nu er saaledes i Øjeblikket, at denne Tilgængelighed maa betales med klingende Mønt, maa man regne med dette Faktum, og saa maa de skønt klingende Talemaader om Samfundets Ret til Jorden forstumme i dette Øjeblik, naar vi skal løse det foreliggende Spørgsmaal.

Det ærede Medlem kan ikke forandre Anskuelse fra Lørdag til Onsdag. Man har dog set saa galt før, men det kan godt være, at det ærede Medlem ikke kan. Saa vil jeg imidlertid haabe, at der kommer til at ligge en længere Tidsperiode imellem den Dag, han kommer ind i Udvalget, og den Dag, han siger det sidste Ord her i Salen om denne Sag, thi at ændre sin Opfattelse og ændre sine Ord vil være ganske nødvendigt for det ærede Medlem, hvis han vil virke til Fæsternes Gavn i det Udvalg, som bliver nedsat.

Jeg vil rette nogle positive Spørgsmaal til det ærede Medlem, og jeg er naiv nok til at tro, at det ærede Medlem vil svare mig derpaa, skønt jeg ikke hidtil har faaet Svar paa, hvad jeg spurgte om. For det første: Vil det ærede Medlem bestride Fæsterens Ret til Jorden, efter at denne har købt og betalt den? For det andet: Hvor langt gaar Samfundets Ret til Jorden ud over Samfundets Ret til saa mange andre Ting? At Samfundet her har en Ret, er der ingen, der vil bestride. Samfundet har Ret og Pligt til at skride ind der, hvor Forholdene ellers vilde være til Skade for Samfundet. Men gaar Retten til Jorden videre end Samfundets Ret i al Almindelighed? Jeg kunde tænke mig den vidunderlige Situation, at det ærede Medlem for Odense Amts 1ste Valgkreds var bleven Georgeist. Saa vilde i og for sig meget være blevet klaret ved denne Lejlighed. Men indtil jeg faar det ærede Medlems egen Tilstaelse for, at han er blevet Georgeist, har jeg naturligvis ingen Ret til at forudsætte det. Jeg siger kun, at hvis det var Tilfældet, vilde man bedre kunne forstaa det ærede Medlems Stilling i denne Sag. Maa jeg bede om Svar paa